

ಮಾನವನಿಗೆ ತಡೆಗೋಡೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಎಚ್ಚರ

ಮಲೆನಾಡು, ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮರಿಕೆಯ ಸದಾಶಿವ ಅವರದು ಕಾಡುಕೃಷಿ. ಹದಿನೈದು ಎಕರೆ ಬೋಳುಗುಡ್ಡವನ್ನು ಕಾಡಾಗಿರುವ ಸಾಹಸಗಾಥೆ ಅವರದು. ಈ ಕಾಡು ನೆಲ-ಜಲವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಅವರ ಕೈಹಿಡಿದಿದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುತ್ತೂರಿನ ಮರಿಕೆಯ ಎ.ಪಿ. ಸದಾಶಿವರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕರು. ಅದೂ ಅಷ್ಟು ಸಾವಯವ! ಮಾತಿನಂತೆ ಕೃತಿ, ಕೃತಿಯಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನ. ಕೃಷಿ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ಎಚ್ಚರ. 'ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲವಿಲ್ಲದೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ' ಎನ್ನುವ ಮನೋಧರ್ಮ ಅವರದು. ಬಹುಶಃ ಎಚ್ಚರದ ಬದುಕು ಇದೆಯಲ್ಲಾ, ಅದುವೇ 'ಸುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆ' ಅಂದದ್ದರ ಒಳಗುಟ್ಟು.

ಕಾಡು ಅವರಿಗೆ ಕೃಷಿಗೆ ಪೂರಕ. ನೀರಾವರಿಯ ಸ್ಪೋತ. ಕಾಲು ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಧಾರ ಈಗ ಫಲಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು ಸುತ್ತೆಲ್ಲಾ ನೀರಿನ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸದಾಶಿವರು ಅಧೀರರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಲ ವೃದ್ಧಿಯಾದುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಿನ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

'ಹದಿನೈದು ಎಕರೆ ಗುಡ್ಡ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಡಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಮಳೆ ನೀರು ವೃಥಾವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇಂಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ಜಲ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ' ಎಂದು ತಮ್ಮ ಕೃಷಿಯ ಫಲಿತವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದರೆಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಇವರ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ರಜೆ!

ಸದಾಶಿವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕೆರೆಗಳು ನೀರಿನ ಮೂಲ. ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಫೆಬ್ರುವರಿಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಕೆರೆಗಳು ಏಪ್ರಿಲ್‌ವರೆಗೂ, ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರುತ್ತಿದ್ದ ಕೆರೆಯು ಮೇ ಕೊನೆಯ ತನಕವೂ ನೀರುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ!

ಇದು ಕಾಡು ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದರ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ. ಅವರು ಬೆಳೆಸಿದ ಹದಿನೈದೇಕರೆ ಕಾಡು ಎರಡು ಕಡೆ ಹಂಚಿಹೋಗಿದೆ.

ಹಸಿರು ಧ್ಯಾನ

1993ನೇ ಇಸವಿ. ಮಳೆಯ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆ. ಕಡು ಬೇಸಿಗೆ. ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತಳ ಸೇರಿತ್ತು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೂ ತತ್ಪಾರ. ಅಡಿಕೆಯ ಇಳುವರಿಯೆಲ್ಲಾ ಖೋತಾ. ಬೇರೆ ಹಾದಿ ಕಾಣದೆ ಮೂರು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊರೆಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದವು. ಆ ವರ್ಷ ನಾಡಿನ ಕೃಷಿ ಮಾಧ್ಯಮ 'ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯು 'ನೆಲ-ಜಲ ಉಳಿಸುವ ನೂರು ವಿಧಿ' ಲೇಖನಮಾಲೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತ್ತು. ನೀರಿಂಗಿಡಿ ಯಶ ಕಂಡವರ ಗಾಥೆಗಳಿಗೆ ಸದಾಶಿವರು ಉತ್ತುಕರಾದರು. ತಮ್ಮ ಹದಿನೈದು ಎಕರೆ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಕಾಡಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದರು. ನಿರಂತರ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಕಾಡಿನ ಗಿಡಗಳ ನಾಟಿ, ಆರೈಕೆಗಳ ಹಸಿರು ಧ್ಯಾನ.

ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಬಿಸಿಲಿನ ರುಳಕ್ಕೆ ಸಸಿಗಳು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಏದುಸಿರು ಬಿಟ್ಟವು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಫಲವತ್ತತೆಯಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಸಿಗಳು ಬೇರಿಳಿಸಲು ತ್ರಾಸಪಟ್ಟು ಜೀವ ಕಳೆದುಕೊಂಡುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸದಾಶಿವ ಭವಿಷ್ಯದ ನೋಟವು ಅವರನ್ನು ಅಧೀರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಇಂಗುಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ನೀರು ಹರಿದುಹೋಗುವಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ಎರಡಡಿ ಆಳ, ಒಂದಡಿ ಆಳದ ಗುಂಡಿಗಳು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿತಿಯಂತೆ ಇಂಗುಗುಂಡಿಗಳ

'ಮರಗಳು ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾನವನ ಗಾತ್ರ ಕಿರಿದಾಗುತ್ತದೆ' ಸುಹಾಸ್, ಸದಾಶಿವ.

ಸವಕಳಿ ನಿಂತಿದೆ

ಸದಾಶಿವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಾಗಿಕೊಂಡಂತೆ ಅವರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಭೂಮಿಯ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರುವ ತೋಡಿನಲ್ಲಿ (ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ) ಹೂಳು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವಾಗ ಕಾಡು ಬೆಳೆಯತೋ ಆಗ ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಯೂ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾ ಬಂತು. ಮೊದಲು ಆ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಹದಿನೈದು ಮಂದಿ ಶ್ರಮಿಕರು ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಗುರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಾಡಿನ ತಾಕತ್ತು.